

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-11-18
Besvaras senast
2019-12-02

Till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2019/20:147 Uppköp av utsläppskrediter

Dagens Nyheter har i flera artiklar granskat uppköpen av billiga och osäkra utsläppskrediter i utvecklingsländer. Sverige utmärker sig i detta, som världens fjärde största köpare av utsläppskrediter. Uppköpen görs inom ramen för det som kallas clean development mechanism (CDM), där rika länder kan köpa utsläppskrediter i ett utvecklingsland mot att motsvarande mängd utsläpp räknas som en utsläppsminskning i det rika landet. Förfarandet har kritiserats ett flertal gånger, inte minst av Vänsterpartiet. Vi menar att våra utsläppsminskningar ska göras helt och hållet på hemmaplan och har föreslagit detta i riksdagen i många år. Vårt ansvar ska inte utlokaliseras till fattiga länder. Utvecklingsländerna ska få hjälp i form av tekniköverföring och nytt och additionellt klimatbistånd. DN:s granskning visar med plågsam tydlighet att systemet med utsläppskrediter inte bara är problematiskt utifrån ett ansvarsutkrävandeperspektiv utan också att projekten i sig ofta är undermåliga.

Utsläppskrediterna må vara billiga, men merparten av dem har låg eller ingen klimatnytta. Ibland motverkar klimatprojekten andra viktiga samhällsmål. Enligt tyska Öko-Institut och svenska Swedish Environment Institute (SEI), som har granskat merparten av alla CDM-projekt inleddade mellan 2013 och 2020, konstateras att så många som 85 procent av projekten har en låg sannolikhet att över huvud taget ge utsläppsminskningar och att endast 2 procent är tydligt additionella, det vill säga att projekten tydligt medför utsläppsminskningar som annars inte hade blivit av.

Energimyndighetens uppköp av utsläppskrediter granskas specifikt. Myndigheten har avsatt 252 miljoner för uppköp av energieffektiva spisar i afrikanska länder. Men spisprojekten har varken levererat klimatnytta eller förbättrad lokal luft som utlovats. Ett av skälen skulle kunna vara CDM-projektens konstruktion, som designats för att uppnå i-landets önskemål om att tillgodoräkna sig minskade utsläpp snarare än att uppnå utvecklingslandets utvecklingsmål. Energimyndighetens projekt, liksom andra CDM-projekt, har därför designats i i-världen och genomförts av brittiska och nordamerikanska bolag. Energimyndigheten har också genom ett norskt bolag låtit plantera träd i Uganda som en del av myndighetens sätt att uppnå utsläppsminskningar. Som en följd av trädplanteringsprojektet har 6 000 småbönder tvångsfördrivits från området. Personer som protesterat har misshandlats och fängslats, enligt Dagens Nyheter. Trots att Energimyndighetens egen rapport pekat på stora missförhållanden och myndigheten lovat förbättring visar nya granskningar att

problemen fortsätter. Lokalbefolkningen lider exempelvis fortfarande brist på mat och rent vatten, som en följd av plantageprojekten. Kritiker talar om "luftslott" och "klimatkolonialism". Det kan inte vara med de epiteten som svensk klimatpolitik ska förknippas.

Från år 2021 kommer luftfartsorganet ICAO:s klimatkompensationsprogram Corsia att sjösättas, vilket ytterligare kommer att öka efterfrågan på krediter. Corsia är ett kompensationsprogram som stöds av den svenska regeringen.

Energimyndighetens uppköp av utsläppskrediter är en konsekvens av både tidigare och nuvarande regeringars beroende av CDM-projekt för att uppnå de svenska klimatmålen.

Med anledning av detta vill jag fråga miljö- och klimatminister Isabella Lövin:

1. Avser ministern att verka för att fortsätta uppköp av utsläppskrediter för att nå de svenska klimatmålen ska upphöra?
2. Avser ministern att verka internationellt för att i-länderna ska minska sina utsläpp på riktigt i stället för att förlita sig på billiga och osäkra kredituppköp?
3. Avser ministern att agera mot Energimyndighetens uppköp av utsläppskrediter med både tveksam social och klimatmässig nytta?

.....

Jens Holm (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders